

Wandelen, lunchen en

Op het dak van de Amsterdam Logistics Cityhub is een veelzijdige daktuin aangelegd. Werknemers kunnen daar in hun pauze wandelen tussen het groen, fruit plukken, lunchen aan een picknicktafel of een balletje schieten op het pannaveld. De afmetingen van het dak stelden bijzondere eisen aan de logistiek.

Tekst: Nolanda Klunder

In het Westelijk Havengebied van Amsterdam is de eerste XXL logistieke stadshub van meerdere verdiepingen van Nederland verrezen: de Amsterdam Logistics Cityhub (ALC). Dit mega-distributiecentrum bevat 120.000 m² verhuurbare opslagruimte, verdeeld over verschillende verdiepingen. Bovenop de ALC is een daktuin aangelegd van maar liefst 400 meter lang en slechts 12 meter breed. De daktuin strekt zich uit tussen een dakvlak vol zonnepanelen aan de ene lange zijde, en een langgerekt kantoorgebouw van twee lagen aan de andere zijde.

Op vijf plaatsen kunnen medewerkers vanuit de kantoren afdalen naar deze daktuin om daar te lunchen, informeel te overleggen, te wandelen of zelfs te sporten. Op het dak treft men picknicksets aan, moestuinen met verse ingrediënten voor de lunch, leifruit om te plukken, ligstoelen, bomen die voor schaduw zorgen, uiteenlopende beplanting en verschillende sportmogelijkheden zoals een tafeltennistafel, fitnessapparaten en een pannaveldje met kunstgras (ver van de kopse kanten van het dak, zodat de bal niet in

de diepte kan verdwijnen). Deze multifunctionele daktuin is een ontwerp van BALJON landschapsarchitecten, uitgevoerd door De Enk Groen & Golf.

ESTHETIEK

Yvo Suijs, ontwerper bij BALJON landschapsarchitecten, vertelt: "De ALC ligt in het Westelijk Havengebied aan het Noordzeekanaal. Het doel van dit dak is om temidden van het grijs een groene oase voor de werknemers van de ALC te creëren. Een uitdaging daarbij waren de afmetingen van 400 bij 12 meter; het dak is een fantastische pijpenla. Met 94 bomen spelen we een ruimtelijk spel om de lengte boeiend te maken: daarmee krijgen we de illusie dat de beplanting eindeloos doorloopt. Door de tuin slingert een pad van geel grind en met plekken van gebakken klinkers. De beplanting geleedt de lange ruimte, zodat als het ware kleine kamers ontstaan. Elke kamer heeft een andere functie – zoals een picknickplek, een plek om te sporten, een moestuin, een kleine boomgaard, een werkplek – en een andere beplantingsmix met een andere kleur en sfeer. De verschillende functies komen afwisselend terug en zo is er steeds iets te ontdekken. Dat nodigt uit tot lopen en kijken." De beplanting spiegelt het uitzicht vanaf het dak, vertelt Suijs: "Aan de ene kant van het dak zie je de skyline van Amsterdam, aan de andere zie je op heldere dagen de duinen. We hebben gekozen voor beplanting van verschillende soorten siergrassen, die een golvende massa vormen die doet denken aan de duinen. Daartussenin hebben we vuurpijl, toorts, verbena en phlomis geplant, waarvan de verticale lijnen verwijzen naar de hoogbouw van Amsterdam. Zo ontstaat een rustig beeld met kleurenuitspattingen. Bomen, zoals de groenblijvende bergdennen en de grillig gevormde parrotia, blokkeren het zicht op het industriegebied, zorgen voor schaduw en voor windluwe plekken. Langs de kantoorwanden groeit leifruit als druiven en kiwi's. Dan zijn er nog een aantal moestuintjes met kruiden, zoals munt voor muntthee, aardbeien en groentes voor de horeca die op het dak zal komen."

Cortenstalen bakken, beplanting met kleurenuitspattingen.

sporten op het dak

De daktuin strekt zich uit tussen een dakvlak vol zonnepanelen en een kantoorgebouw.

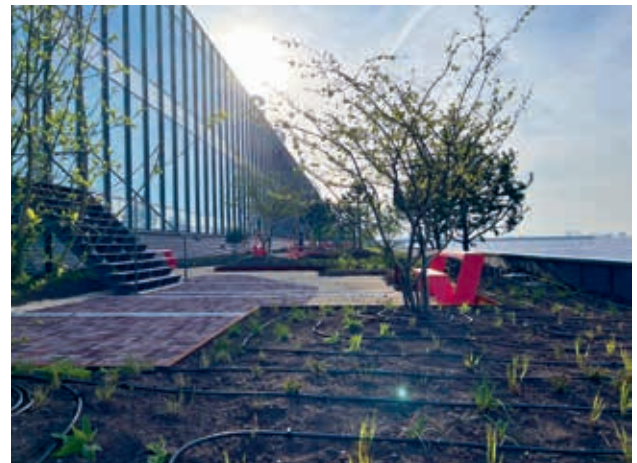
Om gewicht (en materiaal) te besparen, liggen alleen de delen waar beplantingen zijn aangebracht hoger dan de plekken waar men loopt en verblijft. De vormgeving van de cortenstalen randen verwijst naar de functie van het onderliggende gebouw. Suijs: "De verspringingen in de bakken resulteren in een schuivend patroon, dat uitdrukking geeft aan de dynamiek van logistiek. De breedte van deze bakken komt overeen met de breedte van vrachtwagens. Dwars op de wandelpaden zijn op enkele plekken grijze banen van Schellevis-tegels aangebracht, die verwijzen naar de sporen van vrachtwagens. Door het spel van de verspringingen worden diverse 'kamers' gevormd."

TECHNIEK

Bij de uitvoering was de locatie een grote uitdaging. Marcel Hellenkamp, projectleider bij De Enk Groen & Golf,

vertelt: "Slechts aan één kopse kant van het gebouw kon de kraan staan. Dat betekende dat al het materiaal en materieel op één plaats verzameld moest worden om daar het dak op gehesen te worden. Met het oog op de draagkracht van het dak moesten we erop toezien dat het gewicht van het materiaal geplaatst werd op de kolommen. Vervolgens werden de materialen verder getransporteerd met shovels. We begonnen met de tuinaanleg aan de verre kopse kant en werkten terug naar de kant waar de hijskraan stond. Vanwege de omvang maakten we de tuin deel voor deel. Sommige medewerkers hadden hun fiets mee om de 400 meter te overbruggen."

Op het dak is tweelaags bitumen aangebracht door Cladding Partners B.V. Jeroen van der Velden, hoofd projectmanagement bij Cladding, licht toe: "Wij brachten een voorsmeerlaag van bitumenoplossing aan, met daarop een laag 260P11, volledig gekleefd met warme bitumen 110/30

Het groen wordt geïrrigeerd met druppelbevloeiing en is voorzien van vochtsensoren.

en een toplaag 470K14 WW, aangebracht volgens de brandmethode." Daaroverheen kwam de XPS-isolatie. Hierop plaatste De Enk Groen & Golf vervolgens een dampopen folie, de drainage-bufferlaag, lava en tot slot het substraat. Rick Roekevisch, hoofd werkvoorbereiding bij De Enk Groen & Golf, vertelt: "Bij de keuze van de materialen van de daktuinconstructie is er rekening mee gehouden dat er met shovels over het dak gereden moest worden. Er is daarom gekozen voor een uitgevulde drainage-bufferlaag FKD 25 Plus van Optigrün, omdat deze daar sterk genoeg voor is." De bomen zijn ondergronds verankerd en indien nodig ook bovengronds met staalkabels. Ook de fitnessstoelsetten moesten op het dak verankerd worden. In overleg met de leverancier (Fitgarden) is daartoe een onderconstructie ontworpen in de vorm van een maatwerk voetplaat.

Op het dak zijn sportfaciliteiten, zoals een tafeltennistafel.

De daktuin is 400 bij 12 meter.

DUURZAAMHEID

De Amsterdam Logistics Cityhub en opdrachtgever CTP hebben duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Dat heeft geleid tot de BREEAM Excellent certificering. Het gebouw heeft tien windturbines op het hoogste dak – dat van het kantoor – en 16.000 zonnepanelen, goed voor 6 MWP met het oog op elektrisch transport in Amsterdam. De Noordzeekanaaloever naast het gebouw is insectenvriendelijk ingericht. De daktuin is voorzien van nestplaatsen, een insectenhotel en vlinderlokkende planten. Suijs: "Wij zijn benieuwd hoeveel insecten, vlinders en zangvogels de 25 meter hoog gelegen daktuin gaan vinden. Met een ecooloog gaan we dat monitoren. Een nevendoeel is bewustzijn creëren bij de gebruikers van het dak." Hellenkamp vult aan: "Deze bergdennen staan bekend om hun vermogen om fijnstof op te nemen. Verder is er gekozen voor een substraat dat regenwater langdurig vasthoudt. Het groen wordt geïrrigeerd met druppelbevloeiing van HB watertechniek en is tevens voorzien van vochtsensoren om de juiste vochtbalans te monitoren. Op afstand kan er bijgestuurd worden zodat de waterbalans optimaal is en er geen onnodig kraanwater gebruikt hoeft te worden."

SAMENWERKING

In het voortraject was er intensieve samenwerking tussen opdrachtgever CTP, BALJON landschapsarchitecten en De Enk Groen & Golf. Suijs: "Al in de schetsfase voerden we gesprekken met de constructeur, zodat er bij de bouw rekening mee gehouden is dat er bomen op het dak moesten komen. De bomen zijn in overleg gekozen bij Boomkwekerij Ebben."

Bij de aanleg van het dak was nauwgezette samenwerking van groot belang. Hellenkamp: "Bij de kraan was maar beperkte ruimte, dus we maakten een zeer strakke planning voor onze onderaannemers wanneer welke vrachtwagen bij de kraan moest zijn. Op het dak stonden dan twee man klaar zodat het materiaal direct verder vervoerd werd. De afroep van de materialen die nodig waren voor de tuin was in handen van onze voorman Gerard Haijtinck."

VEILIGHEID

De daktuin heeft alleen aan de kopse kanten dakranden: 12 meter aan de oostzijde, 12 meter aan de westzijde. Hier is dakrandbeveiliging aangebracht. Bij windkracht 6 en meer is de hijskraan niet gebruikt. ■

PROJECTGEGEVENS

- OPDRACHTGEVER: CTP N.V.
- LANDSCHAPSARCHITECT: BALJON LANDSCHAPSARCHITECTEN
- AANNEMER: BOUWBEDRIJF VROLIJK B.V.
- AANLEG DAK: DE ENK GROEN & GOLF B.V.
- DAKDEKKER: CLADDING PARTNERS B.V.
- DAKTUINSYSTEEM: OPTIGRÜN BENELUX
- BEREGENINGSSYSTEEM: HB WATERTECHNOLOGIE B.V.
- STAAL EN TRAPPEN: ELDERS METAAL B.V.
- BEPLANTING: BOOMKWEKERIJ EBBEN B.V.

Dit artikel kunt u lezen op www.dakweb.nl